Кір БУЛИЧОВ

ПРОТЕСТ

Олімпійський комітет завжди скупився на телеграми. Та й відсилають їх в останню чергу. Спочатку слід повідомити про які-небудь загублені контейнери, викликати Франкі до Олі, сповістити Галактику про симфонічний концерт — і лише потім підходить черга депешам Олімпійського комітету...

Я віддав спортові все життя. В молодості я ставив рекорди, і саме мені належали "два п'ятдесят чотири" у висоту на Олімпіаді в Песталоцці. Тепер про це пам'ятають лише історики спорту і люди похилого віку на зразок мене. Другу половину життя я присвятив тому, щоб крутилися колеса спортивної машини. Комусь доводиться це робити. Комусь доводиться розбирати суперечки між суддями і федераціями, залагоджувати конфлікти і в очікуванні рейсової ракети захлинатися синтекавою у забутих богом космопортах Всесвіту.

Коли я стрибнув на два п'ятдесят чотири, мені аплодували мільйони людей, і на якусь мить я був найзнаменитішою людиною на Землі, вірніше, в Сонячній системі, вірніше, скрізь, де мешкають гуманоїди. Сьогодні я, на мій погляд, роблю значно більше, ніж раніше. Якби не моє втручання, провалилося б чимало матчів і стало б ворогами чимало порядних людей. Але ніхто мені не аплодує. Я старий хлопчик на побігеньках, професійний діяч від спорту і буркотун. Телеграми наздоганяють мене, мов кулі, і кидають убік від наміченого шляху, віддаляють від дому і справжньої кави і не дають можливості замислитися, послати подалі все це безладне, метушливе не за віком життя і віддалитися на спокій.

Телеграму я отримав у космопорту, коли чекав на пересадку. Цілком незбагненно, як вона мене розшукала, оскільки, якщо сидиш на найвиднішому місці, жодна телеграма, як правило, тебе не знайде.

До мене підійшов тамтешній чиновник у безглуздому, на мій погляд, утруднюючому рухи різноколірному вбранні з безліччю блискучих деталей, і запитав на ламаній космолінгві, чи не я шановний Кім Перов, бо моє поважне ім'я він угледів у списку пасажирів корабля, що відлітає за годину на поважну Землю. Тут мені довелось зізнатися, що я і є шановний Кім Перов.

"Просимо, — починалася телеграма, а це завжди означає, що доведеться займатися чимось, чого не хочеться робити моїм колегам, — зазирнути (слово знайшли пречудове!) на Ілігу, розібрати протест Федерації-45 (найконфліктніша з федерацій, вже я ручаюся). Зустріч організована. Подробиці на місці. Сплеш".

Сплешу зовсім нічого не вартувало вислати мені довшу депешу, з якої я зміг би зрозуміти, хто і на кого скривджений і кого з ким я миритиму. Або засуджуватиму. Врешті, він міг повідомити мене, де розташована ця Іліга (якщо радисти за своїм звичаєм не переплутали назви).

Настрій у мене зіпсувався украй, і я вирушив до диспетчерської. Там виявилося, що, по-перше, Іліга знаходиться в іншому кінці сектора і простіше було б послати туди людину просто з Землі, аніж виловлювати мене в глибинах Галактики. По-друге прямого рейсу звідси немає. Треба летіти до зоряної системи з невимовною назвою, а там пересідати на місцевий рейс, який, найпевніше, скасований років зо два тому.

Дізнавшись усе це, я висловив про себе все, що думаю про Сплеша і Олімпійський комітет в цілому, а потім повантажився на корабель. У польоті я писав і рвав різноманітні заяви про відставку. Це моє хобі. Я

найкращий у Галактиці фахівець зі складання заяв про відставку. Поки я пишу їх, мене опановує солодка упевненість у власній незамінності.

Добре ще, що на Ілізі були попереджені про мою появу.

Автомобіль з п'ятьма кільцями (колись вони означали п'ять континентів Землі) чекав мене край самого пандуса. Першим зробив крок до мене чиновник. Мій духовний брат. Можливо, і ровесник. Мені навіть здалося його обличчя знайомим, ніби я стикався з ним на конгресі у Плутонвілі, де чи то я голосував за його пропозицію зменшити футбольне поле, чи то він заперечував проти моєї пропозиції вилучити з олімпійської програми стокліткові шашки.

Окрім чиновника, мене зустрічали два діячі рангом нижче, дві юні гімнастки з квітами, дівчина із зеленим волоссям і похмурий хлопець, якого я прийняв спочатку за боксера, потім за шофера, а він виявився перекладачем. Як перекладач він нам не став у нагоді: всі знали космолінгву.

— Ласкаво просимо, — сказав мені головний чиновник. — Мені здається, що ми з вами десь зустрічалися. Ви не були на конференції легкоатлетичних асоціацій в Берендауні?

Саме на тій конференції я не був присутній, про що і повідомив мого колегу, запитавши не менш ввічливо, чи не траплялося йому відвідати Плутонвіль. Він там не бував. Ми відклали цю тему до кращих часів, і, обтяжений двома букетами, я пройшов до машини, куди вмістилися всі зустрічальники. У цій машині ми провели наступні півгодини — стільки часу знадобилося, щоб оформити мої документи і отримати багаж.

Я б вважав за краще відразу ознайомитися з обставинами справи, але місцевий голова Олімпійського комітету (з яким ми не зустрічалися ані в Плутонвілі, ані в Берендауні) займався моїм багажем, тому я головно розповідав про погоду, яка супроводжувала мене в дорозі, і

розпитував, яка погода стоїть на Ілізі. Перекладач у бесіду не втручався, зберігав похмуру міну і ворушив губами, безгучно перекладаючи мої слова на англійську, а слова ілігійських чиновників на якусь із земних мов. Дівчатка-гімнастки розглядали мене впритул і відчайдушно шепотілися. А мене невідступно переслідувала думка: а що, коли їх провина перед федерацією настільки серйозна, що вони підуть на все, аби перетворити мене на союзника? Як ненавидів я в цю мить скнару Сплеша, що вічно економив на космограмах. Як мені дізнатися про суть справи, не показавши господарям, що цієї суті я не знаю?

— Вам жарко? — запитала миловидна дівчина із зеленим волоссям.

Я ще не знав, мода це чи генетична особливість.

— Ні, що ви, — відказав я, витираючи чоло хусткою.

— Ви, напевно, дуже засмучені, що вам довелося через нас порушити свої плани. Через мене.

— Через вас?

— Ми отримали повідомлення від самого Сплеша, — перебив її чиновник. — Що ви змінюєте через нас свій маршрут. Це дуже люб'язно з вашого боку. Ми постараємося урізноманітнювати ваше дозвілля. Назавтра намічена екскурсія до водоспадів, а потім вас чекає легкий обід на вершині гори Жахливої.

Мене не вельми порадувала перспектива легкого обіду на Жахливій горі, а ось слова, що їх зронила дівчина, дещо проясняли. Значить, вона в чомусь провинилася. Це вже клаптик інформації. Отже, дівчина була на якихось змаганнях і там чогось накоїла. Ну що ж, конфлікти такого роду легше вирішити, аніж суперечки про кількість учасників, скарги на погане розміщення команди або неправильну систему підрахунку очків. Та й дівчина була скромна з вигляду і почувала себе винною.

Нарешті мій колега повернувся, повідомивши, що багаж вже відправлений до готелю. Я гарячково намагався пригадати, як його звуть, але, зрозуміло, так і не пригадав.

Машина мчала по рівному шосе, і господарі махали руками, намагаючись зацікавити мене красою навколишньої природи. Але що може вразити тебе, якщо ти побував на десятках космодромів Галактики? Я ввічливо захоплювався. Так ми і доїхали до міста.

Місто було також звичайне, оскільки, якщо у тебе дві руки і дві ноги, тобі потрібні стіни, дах над головою і навіть меблі. А різниця в архітектурі — справа смаку. Я на цьому не знаюся. Я втомився і хотів спати.

Але подорож по місту зайняла більше часу, аніж дорога від космодрому. Місто задихалося в лещатах транспортної кризи.

— Вже скоро, — сказала дівчина винуватим голосом, немов це вона придумала корки на перехрестях.

Пролунав скрип гальм, скрегіт, і я інстинктивно вчепився в бильця крісла, витягаючи шию, щоб побачити, що трапилося.

Великий чорний птах злетів перед однією з машин метрах в тридцяти попереду нас. Я перевів подих. Мої супроводжувачі заговорили, перебиваючи один одного, лише перекладач зберігав гробову мовчанку, і тоді я, щоб взяти участь у бесіді, сказав:

— У нас птахи теж іноді призводять до катастроф. Особливо в повітрі.

На мене всі подивилися дивно, ніби я сказав щось непристойне, і я подумав про часом неймовірні соціальні табу, які можна зустріти в чужих світах. Та чи потрібно далеко ходити за прикладами? Багато хто

пам'ятає відомий скандал, що трапився під час візиту Делакруза на Прембол, де абсолютно неприпустимо, якщо чоловік встає у присутності дами.

Ще хвилин через п'ять ми дісталися до готелю, і мої господарі запропонували мені відпочити.

— А дівчина хай на хвилинку затримається, — попросив я.

Господарі, певно, оцінили мій хід і закивали головами якось навскоси, обернулися і пройшли до машини, а дівчата-гімнастки витягнули з машини букети і знову мені їх вручили. Так я і залишився посеред холу, обіймаючи різнобарвні квіти.

Дівчина боялася, червоніла, ламала пальці і явно зображала крайній ступінь провини.

— Я вас зараз відпущу, — сказав я. — Лише одне питання.

— Звичайно, — сказала вона покірно.

Було жарко, і вентилятори під стелею ганяли гаряче повітря. Підійшов портьє і взяв у мене букети, за що я йому був украй вдячний.

— Як звуть вашого поважаного голову? — запитав я.

Дівчина щось прощебетала, і я попросив її записати ім'я на аркуші паперу друкарськими літерами. Мушу не без гордості сказати, що на прощальному банкеті, після декількох годин тренування, я вмудрився прочитати всі тридцять шість букв підряд, за що був обласканий бурхливими оплесками присутніх. З тієї ж причини я попросив дозволу називати дівчину Машею, на що вона погодилася, хоч це звукосполучення не мало зовсім ніякого стосунку до її грацийного імені,

що складалося з двадцяти восьми приголосних букв з придихами після парних.

— Отже, — почав я після того, як Маша закінчила виводити літери на папері. — Яке ваше особисте ставлення до того, що сталося?

Таке питання я міг поставити і знаючи суть справи.

— Ой! — вигукнула Маша. — Мені так соромно! Але мене підвели нерви.

— А ви підвели команду?

— Якби тільки команду! Тепер, напевно, нікого з нашої планети не допускатимуть до змагань.

— Гаразд, — у мене більше не було сил розмовляти. — Ідіть. А я відпочину.

Я пройшов у номер і прийняв душ. Отож, її підвели нерви. Ну що ж, нічого дивного. Майже всі спортивні грішники посилаються на нерви. Але така мила дівчина...

Я замовив у номер каву. Мені принесли темний напій зі смаком паленої гуми. Кращого я й не чекав.

— Даруйте, — запитав я офіціанта. — А чи є тут неподалік місце, де подають справжню каву?

— У нас справжнісінька, найкраща кава.

— Вірю. А з чого її готують?

Офіціант подивився на мене зі щирим співчуттям і пояснив, що кава — це така трава, коріння якої висушується і перемелюється, поки не набуде шляхетного фіолетового відтінку.

Подякувавши офіціантові, я хотів вихлюпнути дорогоцінний напій, але той, немов відчувши моє розчарування, сказав:

— Є люди, що називають цим словом дивні коричневі зерна, які привозять із Землі. Їх подають в кав'ярні "Африка" — два квартали звідси. Чого тільки не зробить з людьми мода!

Офіціант жалів снобів, яким доводиться ковтати всяку гидоту, а я підбадьорився і через п'ять хвилин вирушив до кав'ярні "Африка".

Квартал, у якому стояв готель, відділявся від наступного невеликим парком. Я йшов неспішно і навіть зупинився на березі ставка, обрамленого бетонним бар'єрчиком. До вечора сонце гріло вже не так несамовито, можна було дихати, і від води струмувала прохолода.

На другому березі ставка щасливі батьки вовтузилися біля візочка з немовлям. Немовляті на вигляд було близько року — воно ще не вміло ходити, але стояло у візочку досить упевнено. На маківці у нього стирчав білий чубчик, і немовля заливалося щасливим сміхом, якому вторили тато і мама. Немовля нагадувало мені молодшого внука Єгорчика, і мені на хвилину здалося, що я повернувся додому.

Раптом татусько підняв немовля на руки і, поцілувавши в лобик, закинув у воду. Подалі від берега.

Я було кинувся до води, керуючись природним бажанням врятувати малюка. Але перш ніж я встиг що-небудь зробити, я помітив: тато з мамою продовжують щасливо сміятися, що свідчило або про їх викінчений цинізм, або про те, що немовляті нічого не загрожує.

Сміялися і випадкові перехожі, що зупинилися біля ставка. Сміялося і немовля, яке потішно молотило ручками й ніжками і на дно не йшло.

Тоді я зрозумів, що тут дітей вчать плавати раніше, ніж вони навчаться ходити. Таких диваків я знав і на Землі. І коли я це зрозумів, то трохи заспокоївся. Але ненадовго. Минуло ще декілька секунд, і руки немовляти, вочевидь, втомилися, усмішка зникла з його личка, і, тихо пискнувши, воно пішло на дно.

Лише кола по воді…

Я зробив те, що в моєму становищі зробила б кожна порядна людина.

Я стрибнув з бетонного бортика у воду і пірнув. Врешті-решт, ставок був такий великий, а перелякані батьки напевно забаряться.

Вода була зеленкуватою, але досить чистою. Погойдувалися водорості, і темними тінями поряд зі мною пропливали риби. Ставок виявився не дуже глибоким — метри два-три: на дні дитини не було видно. Я на мить випірнув, щоб вдихнути повітря, і встиг розгледіти перелякані обличчя людей, що зібралися навколо ставка. Мокрий костюм тягнув мене на дно, і тут я зрозумів, що цілком втратив колишню спортивну форму і, якщо не попрямую до берега, рятувати доведеться мене.

Я випірнув і побачив, як усміхнений татусько виймає з води своє усміхнене дитинча. Із останніх сил я вибрався з води поближче до кущів і подалі від щасливих батьків. Там на лавці сиділа Маша.

— Що з вами? — запитала вона тихо. — Ви так купалися?

У питанні звучала жалюгідна спроба ушанувати дивні звичаї моєї батьківщини, де люди похилого віку зазвичай пірнають у воду в костюмі і черевиках.

— Так, — сказав я крізь зуби. — У нас такий звичай.

— Такий?! І вам не холодно?

— Що ви, — я постарався посміхнутися. — Дуже тепло.

— Ви куди йдете? — запитала Маша, намагаючись на мене не дивитися.

Я б теж на її місці постарався не дивитися на старого, з якого ллється вода і звисають водорості.

— Я йду пити каву, — сказав я. — В кав'ярню "Африка".

— Але, може, вам краще...

— Спочатку обсохнути?

— Якщо так у вас прийнято.

— Ні, у нас прийнято гуляти в мокрих костюмах, — відповів я. — Але все-таки ми повернемося в готель і постараємося проникнути туди із заднього ходу, тому що наш звичай викликає у вас здивування.

— Ні, що ви! — вигукнула нещиро Маша, але тут-таки повела мене до готелю заднім двором.

Я покірно йшов услід за дівчиною, намагаючись не звертати уваги на перехожих. По дорозі я трохи обсох, а в номері, роздумуючи про

відмінність звичаїв, переодягнувся у вечірній урочистий костюм з великим олімпійським гербом, нашитим на верхню кишеню. Я не розраховував розгулювати тут у парадних шатах, але мій багаж був обмежений. Добре, хоч малюк не потонув.

Маша покірно чекала мене в холі, склавши ручки на колінах, немов школярка, що набешкетувала, і тепер очікує розмови з учителем.

— У вас рано вчать дітей плавати? — запитав я, сідаючи поряд.

— Плавати? Так, звичайно.

— Але я ніколи не бачив плавців з Іліги на наших змаганнях.

— Ми нещодавно прилучилися до олімпійського руху, — сказала Маша.

— Але ви ж от брали участь.

Маша почервоніла, що у поєднанні із зеленим волоссям дало цікавий ефект, який міг би загнати в могилу дальтоніка.

— Але я ж легкоатлет, — сказала вона. — За легкоатлетів ми ручалися. А за плавців дуже важко ручатися. Ви мене розумієте?

Я поки не розумів, але про всяк випадок переконливо кивнув.

— Але зрозумійте мене правильно! — вигукнула вона раптом з тремтінням у голосі.

— Я вперше була на таких великих відбіркових змаганнях. Цього зі мною більше ніколи не повториться.

Я кивав мов бовдур, сподіваючись, що вона обмовиться.

— А тепер вийшло, що через мою поведінку ілігійцям доведеться відмовитися від участі в галактичних змаганнях. Повірте, тільки я одна винна. Зніміть мене. Покарайте мене. Але не карайте цілу планету. Все тепер залежить від вас.

— Знаєте що, — сказав я задумливо. — Розкажіть мені все до ладу. Одна справа — вивчати документи, інша — вислухати свідчення сторін. Тільки нічого не приховуйте.

Маша глибоко зітхнула, немов збиралася пірнути у воду, чим нагадала мені мій власний необачний вчинок.

— Отож, після того, як я стала чемпіонкою Іліги з бігу на двісті метрів, мене вирішили відрядити на відбіркові змагання сектора на Елеїду. Зі мною був ще один хлопець — стрибун. У нього все обійшлося. Ну ось, узяла я старт. Ледь-ледь засиділася. Тільки трошечки. Знаєте, як це буває? Ви ніколи самі не бігали?

— Я стрибав у висоту, — сказав я. — На два п'ятдесят чотири.

— Ох як високо! — щиро здивувалася Маша, чим вельми мене до себе заприязнила.

— Але ви все одно знаєте, як буває, коли затримаєшся на старті. Біжиш і себе проклинаєш. Адже два перші забіги я виграла. Ось і бігла, проклинаючи себе, і дуже мені було соромно, що на мене сподівалися, а я так підводжу. Ми з іншою дівчиною відірвалися від решти, але у неї запас був метри в два. Півметра я відіграла по-чесному, а потім з собою не зволодала. Я знала лише одне: залишається двадцять метрів, сімнадцять... ось я і флікнула.

Машині очі були повні сліз.

— Що ви зробили?

— Флік-ну-ла.

І тут Маша розревілася, і я погладив її по зеленій голівці і став примовляти: "Ну нічого, нічого..."

— Що тепер буде?.. — бурмотіла Маша. — Я ж не можу їм в очі дивитися.

— Що ж було потім?

— Потім? Потім всі судді збіглися і зажадали пояснень. У мене, самі розумієте, була спокуса сказати, що їм здалося, але я сказала правду. А та, інша команда відразу написала протест. І федерація. Вони цілком мають слушність.

Маша дістала носовичок і висякалася. Чомусь всі жінки в Галактиці, коли плачуть, замість того щоб витерти сльози, витирають ніс. З сумочки вивалився на стіл складений вчетверо аркуш паперу.

— Ось, — сказала Маша, — ось цей проклятий протест. Вони навіть не стали слухати моїх пояснень і обіцянок.

Я узяв протест, намагаючись приховати радість, що охопила мене. Розгорнув його, немов хотів ще раз зважити тягар звинувачень. Протест був щасливою зачіпкою. Я дуже далеко зайшов у своєму всезнанні, щоб запитати: що це означає: флікнула?

"...За декілька метрів до фінішу, — мовилося в протесті після докладного опису нікому не потрібних обставин прибуття спортсменів з Іліги і порядку змагань, аж до вказівки швидкості і напряму вітру і числа глядачів на стадіоні, — представниця Іліги, відчувши, що не може наздогнати свою суперницю чесним шляхом, пролетіла декілька метрів

повітрям, перетворившись на щось, подібне до птаха і наділене крилами, форму і забарвлення яких встановити не вдалося. Після перетину лінії фінішу спортсменка знов опустилася на землю і пробігла в своєму природному вигляді ще декілька метрів, перш ніж зупинилася..."

Далі йшли всілякі порожні слова. Я сидів, перечитував наведені вище фрази і все одно нічого не розумів.

З правця мене вивела поява голови Олімпійського комітету.

— Ну як, побалакали? — запитав він, зобразивши стриману радість. — Сподіваюся, ви зрозуміли, що випадок з нею лише сумне непорозуміння?

— Так, — сказав я, складаючи протест і ховаючи його в кишеню. — Так.

І тут, можливо, тому, що я перевтомився або несподіване купання подіяло мені на нерви, я втратив контроль над собою і, вилаявши останніми словами Сплеша, зізнався, що до розмови з Машею зовсім нічого не знав про суть справи і в результаті півдня втрачено надаремно...

Мій несподіваний вибух якось заспокоїв колегу і змусив його побачити в мені — в строгому і страшному ревізорові — людину, підвладну слабкостям. І тому він сказав:

— Дозвольте, мій любий, розповісти вам все до ладу. Адже планет в Галактиці безліч, і не можете ж ви знати особливості кожної.

— Не можу, — погодився я. — На одній планеті флікають, на іншій...

— Ви маєте цілковиту слушність. Адже еволюція на Ілізі проходила в значно складніших умовах, аніж, припустимо, на Землі. Хижаки

переслідували наших віддалених предків в повітрі, на суші і у воді. І були вони швидкі і нещадні. Але природа зглянулася над нашими предками. Вона, окрім розуму, нагородила їх особливістю, якою наділені і багато інших неагресивних істот на нашій планеті. Рятуючись від злих ворогів, жертви — а наші предки належали до жертв — можуть змінювати форму тіла залежно від середовища, в яке вони потрапляють. Уявіть собі, що за вами женеться свамс. Це моторошне видовище. Добре ще, що свамси вимерли. Ось свамс наздоганяє вас у полі. Тоді у мить найбільшої нервової і фізичної напруги структура вашого організму змінюється, і ви злітаєте в повітря у вигляді птаха.

— Розумію, — хоча я не був упевнений, що розумію.

— Пам'ятаєте, на перехресті ви сказали, що птахи на вашій планеті можуть перешкодити транспорту. Ми не знали, жарт це чи ні. Адже ніякого птаха там не було. Просто якийсь школяр ледь не потрапив під машину. В останню мить він встиг скрутити і злетіти в повітря...

— Так, — сказав я, пригадавши птаха, що злетів перед машинами.

— Ну ось, я продовжу розповідь, — сказав мій колега. — Рятуючись від свамсів, наші предки злітали в повітря. Але що їх там чекало?

— Провіски, — підказала Маша.

— Вірно, провіски, — погодився мій колега. — Розмахуючи своїми величезними чорними перетинчастими крилами, провіски розкривали свої чорні дзьоби, щоб нас зжерти. Що залишалося робити нашим предкам? Вони ухвалювали єдине рішення — пірнали у воду і перетворювалися на риб. За наказом на рідкість досконалої нервової системи біологічна структура тіла знову зазнавала зміни...

— Все ясно, — сказав я, намагаючись не посміхнутися. — Ця властивість у вас від народження?

— Як вам сказати... Поступово, з розвитком цивілізації, ці здібності почали відмирати. Але ми їх виховуємо в дітях штучно, тому що вони корисні. Ви можете побачити в нашому місті сцени, незрозумілі і навіть лякаючі для приїжджого. Ви можете побачити, як маленьких дітей кидають з дахів або у водойми... Якщо не закріпити можливості дитини в ранньому дитинстві, вона може вирости недорозвиненим виродком...

— Виродком, тобто...

— Так, виродком, який не вміє перетворитися, коли треба, в птаха або рибу. Даруйте, шановний Кім Перов, але це слово не стосується наших гостей. Ми розуміємо, що еволюція у вас йшла іншими шляхами.

— А шкода! — вигукнув я з почуттям.

Перед моїм зором постала сцена біля ставка, така звичайна в їхньому світі, і яка так збентежила мене. Мій вчинок повинен був видатися оточуючим верхом безголів'я. І не дивно, що батьки малюка поспішили визволити дитину з води, щоб дурний дідусь не зробив йому боляче, схопивши за плавничок чи за зябра.

— Але, — і тут в голосі мого співбесідника залунали трагічні нотки, — спортсмен, що бажає виступати в звичайних для Галактики видах спорту, дає клятву забути про свої здібності. Більше того, ми сподівалися, що ніхто в Олімпійському комітеті не дізнається про наші... Ні до чого це... пішли б розмови...

— Ні до чого, — погодився я.

— Тепер, після цього короткого вступу, я хотів би запросити вас на спеціально приурочені до вашого приїзду змагання з легкої атлетики. Ви зможете на власні очі переконатися, що і без флікання ми добиваємося чудових результатів...

Я підвівся і пішов за моїми гостинними господарями.

Біля під'їзду готелю зупинився автобус. Пасажири вже увійшли до нього, і двері ось-ось мали зачинитися, коли за моїми плечима почувся тупіт. Якийсь літній чоловік з двома валізами в руках мчав через хол, тримаючи в зубах блакитний папірець, напевно квиток. Я відступив. Побачивши, що автобус відходить, чоловік підстрибнув, перетворився на сірого птаха, підхопив кігтями валізи, не випускаючи з дзьоба квиток, миттю долетів до автобуса і протиснувся всередину, заклинивши валізами двері.

— Ну ось бачите, — сказав мій колега дещо докірливо. — Іноді це допомагає, але... не скрізь.

Не зводячи очей з автобуса, що віддалявся, я запитав:

— А під землю ваші предки не пробували ховатися?

— Це атавізм! — обурилася Маша. — Там же брудно.

— Такі здібності зустрічаються у геологів, — поправив її мій колега. — То які наші перспективи в олімпійському русі?

— Ще не знаю, — сказав я.

А сам уже думав про нескінченні засідання комітету, де мені доведеться переконувати уперту федерацію і урочисто присягатися від імені ілігійців, що вони подолають інстинкти заради чесної спортивної боротьби.

© БУЛЫЧЕВ К. Люди как люди. — М.: Молодая гвардия, 1975. — 288 с. — (Б-ка советской фантастики).

© ГЕНИК Віталій, переклад з російської, 2008.